

کمال انسان

از دیدگاه قرآن و روایات

علی مؤحدیان عطار

اشارت به انکشاف ادیان مذاهب

معاونت پژوهش

۱۴۰۰

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ

وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ

عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾

حجرات (۴۹)، ۱۳

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
- : مؤلفان عطار، علی، ۱۳۴۰ -
: کمال انسان از دیدگاه قرآن و روایات / تألیف علی موحدیان عطار.
: قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۴۰۰.
: ۳۶۰ ص.
: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۳۹۹.
: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۲-۳۹-۲ :
: فیبا.
: کمال -- جنبه‌های قرآنی
Perfection -- Qur'anic teaching :
: کمال -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
Perfection -- Religious aspects -- Islam :
: انسان (اسلام)
Theological anthropology -- Islam :
: دانشگاه ادیان و مذاهب.
: دانشگاه ادیان و مذاهب. معاونت پژوهشی.
: ۹ک۹/م۹/۳/۱۰۳ BP
: ۲۹۷/۱۵۹ :
: ۸۵۷۰۱۲۱ :

قیم، پردیسان، رویبر روی مسجد امام صادق (علیه السلام)، دانشگاه ادیان و مذاهب.
تلفن: ۱۳ - ۲۶۱۰۲۶۱۰ (۰۲۵) ۳۲۸۰۳۱۷۱ (۰۲۵) ۳۲۸۰۳۱۷۱
تلفکس مرکز پخش و فروش: ۳۲۴۰۶۶۵۲ (۰۲۵) ۳۲۴۰۶۶۵۲
فروشگاه اینترنتی:
www.Adyanpub.com @ketabsara_adyan

کمال انسان از دیدگاه قرآن و روایات

- نویسنده: علی موحدیان عطار
- ناشر: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
- نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۴۰۰
- چاپ: مؤسسه بوستان کتاب
- طراح: مهدی محمدی شجاعی، شهرام بردبار
- شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- مرجع قیمت: وبسایت رسمی انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۵۲-۳۹-۲

(کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است)

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه (از قبیل چاپ، فتوکی،
الکترونیکی، صوت و تصویر) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع و پیگرد قانونی دارد.

فهرست

۱۱.....	پیش گفتار.....
۱۵.....	مقدمه.....
۱۷.....	ماهیت و ساخت‌های وجود انسان.....
۱۷.....	ماهیت انسان.....
۲۶.....	تعریف انسان از تحلیل آموزه‌های قرآنی و روایی.....
۳۴.....	حقیقت انسان.....
۳۸.....	ساخت‌های وجود انسان.....
۴۱.....	ساخت‌های وجود انسان در نظام معرفتی قرآن و روایات.....
۴۳.....	ساخت‌های وجود انسان در قرآن.....
۴۷.....	ساخت‌های وجود انسان در روایات.....
۶۰.....	ذاتی و غرضی انسان (انسان در ذات خود چیست؟).....
۶۴.....	هدف از آفرینش انسان.....
۷۶.....	مفهوم «کمال».....
۷۶.....	کمال در لغت و در اصطلاح.....
۷۸.....	صورت‌ها و فرض‌های مختلف از مفهوم کمال.....
۷۹.....	کمال یا هنجارمندی.....
۸۰.....	کمال غیر اکتسابی و کمال اکتسابی.....
۸۰.....	کمال همه‌جانبه و جوهر کمال.....
۸۲.....	کمال مطلق و کمال نسبی.....
۸۳.....	کمال حداکثری و کمال حداقلی.....
۸۴.....	کمال بالفعل و کمال بالقوه.....
۸۵.....	کمال اول و کمال ثانی.....
۸۷.....	کمال نوعی و کمال فردی.....

مقایسه دیدگاه قرآن و روایات در باب کمال انسان با دیگر دیدگاه‌ها ۲۶۱

برخی مباحث تکمیلی در باب کمال انسان

غایت کمال انسان	۲۷۵
کمال فردی انسان	۲۷۹
عوامل و موانع کمال	۲۸۴
۱ و ۲ و ۳. دین‌شناسی، صبر و معیشت درست	۲۸۷
۴. معرفت	۲۹۱
الف) معرفت نسبت به انسان	۲۹۱
الف - ۱) شناخت ساحت‌های وجودی انسان	۲۹۲
الف - ۲) شناخت نسبت به معنای زندگی انسان	۲۹۸
ب) شناخت نسبت به شخصیت خود	۳۰۰
ج) شناخت نسبت به عوامل مؤثر در تحقق و تکمیل عقل	۳۰۱
۵. تفکر و تعقل	۳۰۶
۶ و ۷. ایمان و عمل صالح	۳۰۹
نحوه عاملیت دوگانه ایمان و عمل صالح در کمال انسان	۳۱۴
مفهوم‌شناسی ایمان و عمل صالح	۳۱۴
ایمان در لغت و در اصطلاح	۳۱۵
عمل صالح در لغت و در اصطلاح	۳۲۰
ربط و نسبت ایمان و عمل صالح	۳۲۳
تحلیل و بررسی نقش ایمان و عمل صالح در کمال انسان	۳۲۷
حقیقی بودن کمال ایمان	۳۲۷
غایی بودن یا نبودن کمال ایمان	۳۳۱
۸ و ۹. تقوا و عبودیت	۳۳۴
۱۰. معیارمندی	۳۳۵
۱۱. محبت	۳۳۶
کمال و جنسیت	۳۴۱

کتاب‌نامه ۳۴۴

نمایه ۳۵۵

پیش‌گفتار

صاحب این قلم سالیانی است که به صدد کشف و تبیین دستگاہی معرفتی از دل قرآن و روایات برآمده است و در قالب پروژه‌ای با همین عنوان (تبیین نظام معرفتی قرآن و حدیث) به این مهم می‌پردازد. یکی از بخش‌های محوری این طرح، بخش مربوط به شناخت انسان است و از پرسش‌هایی که در این بخش مطرح می‌شود، همین موضوع کمال انسان می‌باشد. از آنجا که کار تحقیق و نگارش این موضوع به تفصیل بیشتری صورت گرفت، چنین دیده شد که شاید انتشار آن به صورت مستقل و در قالب یک کتاب مناسب‌تر باشد. کتابی که پیش روی شماست، حاصل همین جستار است.

اگرچه نام این کتاب «کمال انسان» است، اما مقصد آن به‌طور خاص عبارت از یافتن «جوهر کمال انسان» یا آن چیزی است که کمال انسان بدان محقق می‌شود. در موضوع کمال انسان پرسش‌های متنوعی مطرح می‌گردد؛ مانند اینکه کمال چیست؟ عوامل کمال انسان کدامند؟ موانع کمال چیست؟ انسان کامل چه ویژگی‌هایی دارد؟ این کتاب در عین حال که به همه این موضوعات می‌پردازد، اما مهم‌ترین و اساسی‌ترین پرسشی که دنبال می‌کند این است که انسان به چه چیزی کامل می‌شود و عوامل متعدد و متنوع کمال، سبب پیدایش چه چیزی در انسان می‌شوند که او را از دیگران کامل‌تر می‌کند؟ مراد ما از «معیار» یا «جوهر» کمال، دقیقاً همین است و در این جستار در پی کشف همین مؤلفه جوهری کمال از منظر قرآن و روایات اسلامی هستیم.